

С Т А Н О В И Щ Е

от проф.д-р Димитър Радев-член на научното жури в конкурс за професор по Обща теория на правото в Софийския Университет „Св.Кл.Охридски”

Като член на научното жури съм определен да дам становище за труда на доц.д-р Даниел Вълчев „Валидност и легитимност в правото”.С тази своя монография доц.Вълчев участва като кандидат в конкурса за професор по Обща теория на правото в Софийския Университет „Св.Кл.Охридски”.

Считам,че трудът на кандидата е сериозно и аналитично изследване,посветено на две съществени правни понятия-легитимност и валидност.Същевременно тези понятия са сравнително слабо изследвани в българската правна литература.

Авторът дава точни и ясни дефиниции на двете понятия,като прави и исторически преглед на развитието им през годините.Според доц.Вълчев валидността е юридическо качество на правно дължимото,а легитимността е оправданост на една правна норма или на един правен ред.Правилно авторът е развил тезата,че валидността е обективно качество на правно дължимото,а легитимността е обща нагласа към дължимото

.В монографията са изложени основните възгледи за валидността и легитимността в рамките на западната традиция.Авторът сочи трите легитимиращи идеи-космосът,Бог и човешкия разум.При историческия преглед доц.Вълчев съпоставя различните идеи,като извежда основната от тях,а именно,че легитимността се третира най-вече като физическата неизбежност на реда.Що се отнася до разума,авторът извежда тезата,че под разум се разбира не толкова разумът като критерий за правилност,тоест разумът като трансцедентна идея, а разумът като същност на абстрактния човек.

Авторът явно доста добре познава двете главни течения в правната наука-философскоправното и позитивноправното.Той прави съпоставка между двете,но не като обикновен исторически преглед,а най-вече през призмата на третирането на двете понятия-легитимност и валидност.Обективно и всестранно доц.Вълчев анализира възгледите на философите на правото и на позитивистите относно базисни юридически понятия.Специално внимание той е отделил на справедливостта,която е застъпена още в произведенията на Платон.Справедливостта има това значение,че та придава особена,разумна и есенциална характеристика на валидността.Още повече,че основният спор между философите на правото и позитивистите винаги е бил този за валидността-какво се разбира под понятието валидност.За философите валидно е това,което е разумно и справедливо,а за позитивистите валидно е това,което е действашо към даден момент,тоест това,което е годно да предизвика съответните желани правни последици.Тази разлика,очевидно,добре е уловена от автора и той отлично е запознат с основните характеристики на съответните правни школи.Но не само

това-авторът дава и своя трактовка на спора,като сполучливо предлага и защитава своите възгледи по спора.

Понеже легитимността се свързва и с държавата,доц.Вълчев анализира въпроса за легитимността в съотношение и с държавната власт.Тук,очевидно,той навлиза,така да се каже, в „свои води”,тъй като по тази проблематика г-н Даниел Вълчев има сериозни изследвания и то с двадесет годишна давност.Правилно той обвързва легитимността главно с публичноправната сфера,защото легитимността е същностно качество на държавната власт.Тя е демократическата правомерност на властта и в този смисъл,авторът отлично е съчетал чисто правните възгледи с познанията от политологически и исторически характер.Въпреки обвързаността на понятията с други,неюридически понятия,доц. Вълчев е запазил основната линия на изложението-линията на типично правното,нормативното третиране на проблема.Тоест,той не е тръгнал по „по-лесния път”,а е търсил извеждането на квинтесенцията на проблема,на отличаването на типично правно-нормативните характеристики на проблема за валидността и легитимността.

Може убедено да се каже,че авторът е постигнал творчески успех с този подход.Книгата е задълбочена,аналитична,написана на точен,ясен,но и същевременно задълбочен и философски език.За това спомага и богатата както правна,така и въобще обща култура на г-н Вълчев.Явно е,че дългогодишните му научни дирения и анализи са дали отличен резултат.Нека припомним,че по въпроса за валидността и легитимността авторът има отделни научни статия,в които засяга тези теми,но цялостно,действително сериозно и обстойно изследване като настоящето, е първо както за него,така и за нашата правна литература.В този смисъл той обогатява българската правна доктрина с нови идеи,анализи,разсъждения и новаторски подход.

Тази книга има и още едно положително качество.Тя ще обогати и научната дисциплина Обща теория на правото.До този момент българските студенти по право сравнително по-слабо бяха запознати с тази проблематика.Няма съмнение,че темата за валидността и легитимността за в бъдеще ще присъства във всеки един конспект по дисциплината Обща теория на правото.Това са базисни знания,без които трудно всеки един студент би могъл да придобие знания по отрасловите правни дисциплини и то главно тези от областта на публичноправните науки.

.Следователно,трудът,освен интелектуално и чисто научно,но има и практическо и методологическо значение по отношение на обучението на студентите по право.Вероятно,в своято праподавателска работа,бъдещият професор Вълчев ще развие своите тези в лекциите си и в другите трудове,които не се и съмнявам,че той ще издаде.Например валидността може да се доразвие по отношение на държавната власт,а валидността по отношение на правната норма.Това не е препоръка,а моя убеденост,че авторът ще развие проблематиката в своите бъдещи научни анализи.

В заключение мога убедено да заявя,че трудът на доц.д-р Даниел Вълчев „Валидност и легитимност в правото”,София,издателство Сиела,2012г. е сериозен и задълбочен анализ,представлява принос в съвременната правна доктрина,има новаторски характер и напълно покрива изискванията на закона за придобиването на академичната длъжност „професор”.

